

Flyg säkert 2

Flygsäkerhetsprogram "Flyg säkert 2"

- ✓ Fokus på Attityder/beteenden
- ✓ Fokus på Nödurstigning/anv. av fallskärm
- ✓ Fokus på "prov-lektioner"
- ✓ Fokus på utelandningar
- ✓ Fokus på SLG/SSG/TMG

Förstå bakomliggande orsaker till händelser

- ✓ Flygsäkerhetskultur
- ✓ Substandard/kultur

Välja egna moduler med intressanta flygsäkerhets områden

Flyg säkert 2

Provlektioner

*Provlektioner
med icke
certifikatinnehavare*

Ang. provlektioner

Med bakgrund att vi senaste åren haft flera incidenter och haverier under provlektioner kommer Segelflyget tydliggöra hur bland annat provlektioner ska genomföras.

Alla segelflyglärare-instruktörer samt steg-tränare ska ta del av denna presentation hur provlektioner genomförs.

Till detta ska även steg-tränare som genomför provlektioner ska uppfylla följande:

SEGELFLYGET

flyg säkert 2

Gällande för Steg-2 och 3 tränare (nyhet för 2016):

- För att få tjänstgöra som tränare skall tränaren ha utfört minst 10 flygningar eller 5 timmar som tränare de senaste 12 månaderna.
- Flygtid får tillgodoräknas fullt ut vid all flygning som tränare steg-2 och 3.
- Segelflygchef ska ansöka om steg-tränar licens på IdrottOnline licensmodul

Alla stegtränare som önskar genomföra provlektioner skall genomföra en "lärar-PC" omfattande övning 1!

PC görs enligt nationella krav med SEL som är godkänd för lärar-PC samt med nationell blankett S-90, blanketten skickas till Segelflyget.
(Kan mailas som skannad PDF till fcl@segelflyget.se)

Artiklar i SHB kommer att uppdateras och gälla från 2016-04-30.

 SEGELFLYGET

flyg säkert 2

Utbildningsplan för Steg 2-tränare – utökas

Praktisk utbildning: Utbildningen skall genomföras i DK med godkänd segelflyglärare efter nedanstående utbildningsplan.

Utbildningen skall omfatta **minst 10 DK-flygningar.**
Föraren skall vara väl influgen på flygplanet som användes vid utbildningen. Ev. komplettering av inflygning utförs enligt lärarens bedömning.

**Utfärdande
av behörighet:**

Genomförd, godkänd utbildning, bestyrks av läraren i elevens flygdagbok.

Segelflygchef ska årligen ansöka om licens för steg-tränare via licensmodul i IO som Segelflyget därefter godkänner.

Flygning nr: Omfattning

- 1 DK/SEL, inflygning baksits
- normala svängar
  - svängväxlingar
  - landningsövning, normal
- 2 DK/SEL, inflygning, baksits
- ingång i sväng
  - urgång ur sväng
  - svängväxlingar
  - landningsövning, normal
- 3 DK/SEL, felaktiga roderkombinationer
- termikflygning
  - felaktiga roderkombinationer
  - mallning i termik
  - landning, för hög höjd på medvindslinjen
- 4 DK/SEL, termikflygning
- stall och vikning
  - stall i sväng, rakt fram
  - mallning i termik
  - demonstration av Mc Cready-flygande
  - landning, för låg höjd på medvindslinjen

Utökad utbildning!
Med introduktion av övningar som
Orientering i luften, rodrens primära verkan,
luftrumsredovisning samt passagerarflygning

Flygning nr: Omfattning

- 5 DK/SEL flygning instruktion
- övning 1 enligt utb. plan
- 6 DK/SEL - övning 2 enligt utb. plan
- 7 DK/SEL - övning 4 enligt utb. plan
- 8 DK/SEL - övning 55 enligt utb. plan
- 9 DK/SEL - övning 57 enligt utb. plan
- 10 DK/SEL, repetition av övningarna

Anm.: Flygtiden under utbildningen bör inte understiga 4 timmar.

Vilka får genomföra provlektioner?

-Segelflyglärare och segelflyginstruktör med gällande behörigheter:

Cert.: S-cert eller SPL, LAPL(S)

Medical: lägst klass 2

Giltigt SEL alt. SEI bevis

Aktuell erfarenhet senaste 12 mån. 5h skolning alt. genomförd lärar-PC.

Vilka får genomföra provlektioner?

-Steg-2 och 3 tränare med gällande behörigheter:

Cert.: S-cert eller SPL, LAPL(S)

Medical: lägst klass LAPL

Godkänd steg-tränarlicens (registrerad på IO)

Steg-3 tränare har även ett tränarbevis utfärdat av Segelflyget.

Aktuell erfarenhet som steg-tränare senaste 12 mån. 10 flygningar och 5h alt. genomförd lärar-PC.

OBS! Alla stegtränare som önskar flyga provlektioner från 2016 ska genomföra lärar-PC

Gäller alla tränare för 2016!

SEGELFLYGET

flyg säkert 2

Förutsättningar

Provlektion med icke certifikatinnehavare är en introduktionsflygning med segelflygplan eller motorseglare och skall följa målsättningen i respektive kursplan. Vid flygning med provelever skall måldokumentet i övning 1 i utbildningsplanen för segelflygcertifikat användas.

Provlektioner utförda av tränare får inte räknas i ordinarie utbildning.

Vid provlektion skall flygningen planeras så att landning kan ske på hemmafältet.

En provlektion skall genomföras i "bra väder", vilket kan beskrivas med att proveleven skall ha möjlighet att följa den första flygövningen med så bra horisontreferenser och så lugn luft som möjligt.

Tänk på att det skall vara en positiv upplevelse för proveleven att flyga segelflyg. Det är **inte** tillåtet att flyga avancerad flygning under en provlektion.

Generellt gäller att provlektionerna kan utföras i en vindstyrka upp till max 40 km/tim rakt i banan och max sidvindskomponent 20 km/tim. Betänk dock hur det fungerar med kytt mm lokalt vid den flygplats som flygningen genomförs på.

Inför en provlektion förutsätts givetvis att läraren alltid kontrollerar att proveleven sitter på ett bra sätt och att ev. barlast skall sitta fast i ryggstöd eller sits.

Läraren bör även se till att proveleven har ordentlig heltäckande klädsel, mössa, ordentliga skor som sitter stadigt på fötterna m.m.

Vidare ska läraren informera eleven om hur huven öppnas vid nödläge samt hur urstigning ur flygplanet ska kunna utföras,

samt instruerat eleven i handhavande av fallskärm och övrig materiel som används vid flygningarna.

Genomförande

Provlektioner skall genomföras i godkänt DK-segelflygflygplan eller TMG med segelflyglärare/instruktör, steg 2- eller steg 3-tränare. Flygningen skall utföras enligt instruktionen i övning 1.

Provlektionen kan delas upp i flera flygpass.

*Kommande sidor
information om övn. 1 ur
lärarhandboken.*

Övning nr: 1

DK/SEL

Orientering

Målet för övningen:

Eleven skall lära sig var flygfältet är beläget i förhållande till givna orienteringspunkter.

Eleven skall lära sig hur man förbereder en flygning med daglig kontroll, checklista o. dyl.

Eleven skall lära sig var nedflygningssektorn, medvindslinjen och baslinjen är belägna.

Förutsättningar för flygningen:

Vädret skall vara bra med lugn luft och med bra sikt.

Tillsatsvikten skall kontrolleras. Gällande lastplan finns angiven på flygplanets dataskylt.

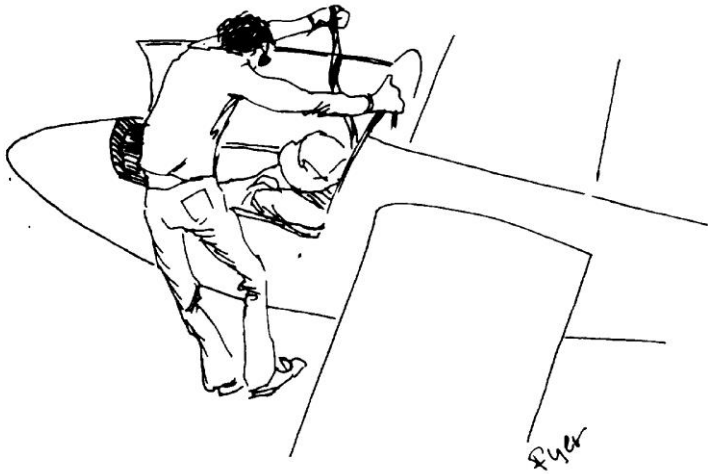
Elever som väger mindre än min. tillsatsvikt skall ha barlast. Barlasten skall sättas fast i sitsen så att den inte kan glida åt sidan eller framåt.

Teoretisk förutsättning före flygning och läsanvisning:

Eleven skall läsa igenom övningen i "Du Flyger".

Teorigenomgång i lektionssal eller vid flygplanet.

Före flygning:

Gå igenom följande:

1. Signaler som användes i samband med start och linfällning.
2. Rodrens manövrering. D.v.s. visa med spaken vad som händer när man exv. tar spaken bakåt.
3. Sittställningen i flygplanet med avstånd till reglage o.dyl., pedalomställning, huvvlåsning och koppling av bogserlina.
4. Reglage, instrument och radio.
5. Gå igenom fallskärmens användning och hantering
6. Checklistan. Var noga med att eleven inte bara läser listan utan också "handgripligen" utför den.
7. Landningsvarvet med nedflygningssektor, medvindslinje, baslinje och final.
8. Förklara uttrycken "Var med i rodren", "Du flyger" och "Jag flyger".

Under flygning:

Repetera innebörden av uttrycken "Jag flyger", "Var med i rodren" och "Du flyger"

Orientera om fältets läge i förhållande till säkra ögonmärken som exv. sjöar, samhällen m.m.

Sväng inte med för kraftig lutning i svängarna och lägg märke till hur eleven reagerar för lutning.

Genomgång efter flygning:

Be eleven att beskriva flygfältets läge med hänsyn till vad ni har gått igenom under flygningen.

Instruktion:

Vi kommer nu att bogseras upp till ca 500 meters höjd. Jag flyger hela tiden. Gå igenom checklistan, gå igenom punkterna i tur och ordning och repetera dem högt. När du är klar ger du klartecken till signalisten vid flygplanet att koppla linan. Nu är bogserlinan kopplad. Ge tecken med handen till signalisten - klart till start.

Nu sträcks linan och flygplanet börjar rulla framåt. - farten ökar - flygplanet lättar från marken. Nu lättar också bogserflygplanet - vi ligger i stigning.

Höjden är nu ca 500 meter. Jag kopplar ur genom att dra i urkopplingshandtaget - så här. Bogserlinan lossnar - vi svänger vänster - bogserflygplanet höger.

Försök att sitta avspänd i flygplanet och var med i rodren och följ med i flygplanets rörelser.

Farten är nu ca ___ km/tim. Lägg märke till hur vi flyger i förhållande till flygfältet. Där borta ligger _____. Jag svänger vänster(höger) och går rakt ut. Där ser du _____

Höjden är nu 300 meter och vi befinner oss i nedflygningssektorn. Vi lämnar sektorn på ca 200 meter och flyger in på medvindslinjen och har påbörjat landningen.

I höjd med landningsmärket och väl vid sidan av märket, skall höjden vara lägst 150 meter, och jag frigör luftbromsens överknäckning.

Vi svänger nu in på baslinjen.

Vi svänger in på finalen. På finalen tar jag ut luftbromsarna för att reducera höjden och mallar in rätt glidbana. På ca fem meters höjd höjer jag nosen genom att ta spaken sakta bakåt - nu sätter sig flygplanet och nu har jag spaken nästan helt tillbakaförd. Jag håller rak kurs och ligger rätt på vingarna samt håller spaken strax bakom neutralt läge under hela utrullningen, tills flygplanet står still. Vi bibehåller även luftbromsen fullt utfälld.

Du som är stegtränare och önskar flyga med provelever under 2016:

- Gör en lärar-PC med segelflyglärare omfattande övning 1
- Du flyger lärar-PC enligt nationella krav med SEL som är godkänd för lärar-PC samt med nationell blankett S-90, blanketten skickas till Segelflyget. *(Kan mailas som skannad PDF till fcl@segelflyget.se)*
- Segelflygchef ska ansöka om steg-tränar licens på IdrottOnline licensmodul

Kom ihåg att:

Flygtid får tillgodoräknas fullt ut vid all flygning som tränare steg-2 och 3.

flyg säkert 2